

”מדור משפטי”

מאת: עו”ד איילת רייך-מיכאלי

תביעת רופא שיניים כנגד קיבוץ לקבלת פיצויי פיטורים בתום 26 שנות התקשרות- נדחתה

ביוני 2008 הוגשה נגד קבוצת יבנה, **שיוצגה על ידי משרדנו**, תביעה על סך של כ- 500,000 ₪ בידי מי ששימש רופא השיניים של הקיבוץ במשך 26 שנה. בפסק דין מיום 9.4.14¹, לאחר כ-6 שנים של הליך משפטי במסגרתו העידו לא פחות מ-3 מרכזי משק שכיהנו בתקופת ההתקשרות עם התובע, דחה בית הדין לעבודה את התביעה במלואה. נוכח חשיבות ההכרעות שבפסק הדין, אשר נוגעות **לקיבוצים רבים המעסיקים רופאי שיניים ונותני שירותים אחרים**, אביא בפניכם את עיקרי הדברים. התובע החל עבודתו בקבוצת יבנה כשכיר בשנת 1981 ולאחר 5 שנים שונתה מתכונת העסקתו ל”נותן שירותים”. התובע טען כי השינוי היה “פיקטיבי” בלבד והוא נותר עובד של הקיבוץ. עוד טען התובע כי בתמורה ששולמה לו כ”נותן שירותים” גילם הקיבוץ את כל התוספות הסוציאליות שניתנו לו כשכיר, **למעט פיצויי פיטורים**. לפיכך, היות ובשנת 2007 הפסיק הקיבוץ את עבודתו, ביקש התובע לחייב את הקיבוץ בתשלום פיצויי פיטורים בסך של כ- 500,000 ש”ח. מנגד טען הקיבוץ, באמצעות משרדנו, כי משנת 1986 הפסיקו להתקיים בין הצדדים יחסי עובד-מעביד, ולכן התובע אינו זכאי לפיצויי פיטורים. עוד נטען כי בכל מקרה בתמורה ששולמה לתובע כ”עצמאי” נכלל גם רכיב פיצויי הפיטורים, וכן כי יש לדחות את התביעה משום שהיא נגועה בחוסר תום לב קיצוני. בית הדין לעבודה, בפסק דין מפורט ומנומק המונה 30 עמודים, קיבל את כל טענות הקיבוץ אחת לאחת. ראשית קבע בית הדין, כי התובע נתן את שירותיו לקיבוץ כעצמאי ואין לראות בו עובד של הקיבוץ. בהקשר זה יצוין כי בנוסף לעבודתו בקיבוץ ניהל התובע עסק עצמאי לרפואת שיניים. בהתאם לפסיקה, על התובע היה להוכיח כי פעילותו בקיבוץ היתה נפרדת ובלתי תלויה בעסקו העצמאי. אלא שבענייננו נקבע כי **”לא ניתן להפריד בין פעילותו של התובע בקיבוץ לבין פעילותו בעסקו העצמאי”**. בהקשר זה ציין בית הדין, בין השאר, כי חברי הקיבוץ טופלו גם במרפאה הפרטית של התובע ללא תשלום נוסף, וכן כי בזמן שעות העבודה בקיבוץ ביצע התובע טיפולי ההשתלות וניתוחים בגינם קיבל תשלום נפרד על בסיס קבלני, כשהקיבוץ מעמיד לרשותו מרפאת שיניים, סייעת ועוד. כמו כן, בשנת 98 התחיל התובע לתת שירותים באמצעות חברה בבעלותו וניכה הוצאות שונות של החברה מהכנסותיו מכל סוגי הטיפולים שביצע בקיבוץ. בנוסף נקבע כי התובע היה “אדון לעצמו” ואיש מטעם הקיבוץ לא פיקח עליו באופן ממשי. קביעות אלו הביאו את בית הדין למסקנה כי יש לסווג את התובע כ”קבלן עצמאי” שאינו זכאי לפיצויי פיטורים. בית הדין לא הסתפק בקביעה זו והוסיף כי גם אם היה התובע בגדר “עובד”, בכל מקרה רכיב פיצויי הפיטורים נכלל בתמורה הקבלנית שקיבל מהקיבוץ. התחשיבים שהציג התובע, שנועדו להוכיח כי בתמורה שקיבל נכללו כל הזכויות למעט פיצויי הפיטורים, נדחו על ידי בית הדין. נקבע כי התובע הוסיף לחישוביו “זכויות תיאורטיות” שלא שולמו לו בהיותו שכיר, ולכן, בעת המרתו ל”נותן שירותים” לא גילם הקיבוץ זכויות אלו. בית הדין קבע כי בחינה השאלה האם התמורה הקבלנית כללה פיצויי פיטורים צריכה להיעשות על בסיס הנתונים “בזמן אמת”, דהיינו על בסיס השכר והזכויות ששולמו בפועל לתובע במועד שינוי מתכונת העסקתו- חישוב זה הוביל למסקנה כי פיצויי הפיטורים גולמו בתמורה הקבלנית. בעניין זה הציג הקיבוץ מסמכים אותנטיים, משנת 86, שהוכיחו כי הקיבוץ התחשב ברכיב פיצויי הפיטורים בחישוב התמורה הקבלנית של התובע. ואם בכך לא די, בית הדין קבע כי התנהלות התובע נגועה בחוסר תום לב קיצוני, המצדיק לזקוף על חשבון פיצויי פיטורים את התשלום ששולם לו

¹ עב 7411/08 ד”ר יהודה סטולוביץ נ’ קבוצת יבנה (פורסם בנבו)

ביתר עקב מעמדו עצמאי (התובע קיבל תמורה הגבוהה ב- 62.5% ממה שהיה מקבל כעובד). בהקשר זה יצוין כי בשנת 2003, לאחר שניהל הליך משפטי דומה מול קיבוץ מעיין צבי, בסיומו חויב קיבוץ מעיין צבי לשלם לתובע פיצויי פיטורים, חתם התובע על הבהרה המאשרת כי בקבוצת יבנה הוא אינו זכאי לפיצויי פיטורים. בית הדין לא קיבל את גרסת התובע כי הקיבוץ איים עליו בפיטורים אם לא יחתום על הבהרה, וכן לא קיבל את גרסת התובע כי הקיבוץ התחייב בפניו שלא ייעשה כל שימוש במסמך זה. תחת זאת קבע בית הדין כי התובע הטעה את הקיבוץ בודעין עת חתם על מסמך המאשר כי לא מגיעים לו פיצויי פיטורים בעוד שבפועל תכנן, כבר במועד החתימה, להתכחש להצהרה זו ולתבוע מהקיבוץ פיצויי פיטורים. נקבע כי נוכח מערכת היחסים ששררה בין הצדדים, מדובר בהתנהלות הנגועה בחוסר תום לב קיצוני המצדיק את שלילת פיצויי הפיטורים מהתובע באמצעות "קיצוץ" בין סכום פיצויי פיטורים לבין התשלומים ששולמו לתובע ביתר כעצמאי. לאור האמור, תביעתו של התובע נדחתה במלואה וזה אף חויב לשלם לקיבוץ הוצאות משפט בסך של 7,500 ₪.

איילת רייך – משרד עורכי דין וגישור מתמחה באגודות שיתופיות, בתחום המסחרי-מינהלי-חקלאי וליטיגציה. שאלות ומידע נוסף בצור קשר : WWW.AYELET-RAICH.CO.IL

* המידע המופיע הוא כללי בלבד ואין בו בכדי להוות חוות דעת מוסמכת או ייעוץ מוסמך.